EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 26.4.2023.
COM(2023) 242 final

2023/0136 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES DIREKTĪVA,

ar ko groza Direktīvu 2011/85/ES par prasībām dalībvalstu budžeta struktūrām

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Ierosinātie grozījumi Padomes 2011. gada 8. novembra Direktīvā 2011/85/ES par prasībām dalībvalstu budžeta struktūrām[1] (turpmāk – "direktīva") ir daļa no tiesību aktu kopuma, kas ietver arī priekšlikumu regulai, ar ko aizstāj Regulu (EK) Nr. 1466/97[2] (Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvā daļa), un grozījumus Regulā (EK) Nr. 1467/97[3] (Stabilitātes un izaugsmes pakta korektīvā daļa). Minētā direktīva un Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvā un korektīvā daļa ir ES ekonomikas pārvaldības sistēmas daļa.

Priekšlikuma pamatojums

ES ekonomikas pārvaldības sistēma ir palīdzējusi radīt apstākļus stabilai ekonomikai, ilgtspējīgai un iekļaujošai ekonomikas izaugsmei un lielākai nodarbinātībai. Šo sistēmu pašlaik veido ES fiskālā sistēma (Stabilitātes un izaugsmes pakts un direktīva), makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūra, Eiropas ekonomikas un nodarbinātības politikas koordinēšanas pusgads un makroekonomiskās finansiālās palīdzības programmu satvars.

Lai ņemtu vērā pasaules finanšu krīzes un eurozonas valsts parādu krīzes laikā gūto pieredzi, 2011. gadā Regula (EK) Nr. 1466/97 tika grozīta ar Regulu (ES) Nr. 1175/2011[4], Regula (EK) Nr. 1467/97 tika grozīta ar Regulu (ES) Nr. 1177/2011[5] un tika pieņemta Direktīva 2011/85/ES – tas viss bija daļa no sešu tiesību aktu kopuma par ekonomikas pārvaldību.

Tie palīdzēja nodrošināt valstu budžetu ciešu uzraudzību, pievēršot lielāku uzmanību parāda līmenim. Cenšoties novērst krīzes pamatcēloņus, ES līmeņa fiskālo sistēmu papildināja ar saistošiem valstu līmeņa noteikumiem, lai veicinātu pareizu budžeta politiku visās dalībvalstīs. Šajā nolūkā direktīvā noteikts, ka dalībvalstīm cita starpā ir jānosaka valsts fiskālie noteikumi, jānodrošina neatkarīga fiskālo noteikumu ievērošanas uzraudzība valsts līmenī un jāievieš daudzgadu budžeta struktūras. Šie valstu noteikumi stājās spēkā, lai nodrošinātu atbilstību direktīvai.

Eiropas Revīzijas palāta (ERP) 2019. gadā publicēja ziņojumu "Jāpastiprina ES prasības valstu budžeta struktūrām un labāk jāuzrauga to piemērošana"[6]. Minētajā ziņojumā ERP norādīja uz nepilnībām attiecībā uz vidēja termiņa budžeta plānošanu un neatkarīgu fiskālo

---

1 OV L 306, 23.11.2011., 41. lpp.

2 Padomes Regula (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu (OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.).

3 Padomes Regula (EK) Nr. 1467/97 (1997. gada 7. jūlijs) par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu (OV L 209, 2.8.1997., 6. lpp.).

4 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1175/2011 (2011. gada 16. novembris), ar ko groza Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu (OV L 306, 23.11.2011., 12. lpp.).

5 Padomes Regula (ES) Nr. 1177/2011 (2011. gada 8. novembris), ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 1467/97 par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu (OV L 306, 23.11.2011., 33. lpp.).

6 Eiropas Revīzijas palātas (ERP) 2019. gada ziņojums "Jāpastiprina ES prasības valstu budžeta struktūrām un labāk jāuzrauga to piemērošana". https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR19_22/SR_Fiscal_Stability_LV.pdf.

iestāžu (NFI) efektivitāti un ieteica Komisijai pastiprināt prasības vidēja termiņa budžeta struktūrām un neatkarīgām fiskālajām iestādēm saskaņā ar starptautiskajiem standartiem.

Komisija 2020. gadā publicēja paziņojumu, kurā pārskatīta direktīvas piemērotība (turpmāk – "pārskats par piemērotību")[7] un kurā aplūkots progress un nepilnības valstu pašreizējo budžeta struktūru uzbūvē. Pārskatā par piemērotību minēti būtiski uzlabojumi valstu fiskālo noteikumu skaitā un stingrībā, vidēja termiņa fiskālās plānošanas plašā izmantošana, lielāka prognožu ticamība un lielāka fiskālā pārredzamība, ietverot arī iespējamās saistības. Tomēr pārskatā ir arī norādīts, ka vidēja termiņa plānošana joprojām lielā mērā ir pakārtota ikgadējai budžeta plānošanai, apšaubīts, cik lietderīgi ir reizi mēnesī sniegt uz naudas līdzekļiem balstītus fiskālos datus, un uzsvērts, ka noteikumi par prognožu novērtēšanu, nodokļu izdevumiem un ārpusbudžeta struktūrām tiek interpretēti ļoti neviendabīgi. Turklāt tika konstatēts, ka publiskās uzskaites izmantošanu ierobežo oficiālas vienotas ES sistēmas trūkums.

Visbeidzot, Komisija 2022. gada 9. novembra paziņojumā nāca klajā ar ievirzēm ES ekonomikas pārvaldības sistēmas reformai[8], kuras mērķis ir nodrošināt parāda atmaksājamību un veicināt ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi visās dalībvalstīs. Ievirzes paredz uzlabot valstu atbildību, vienkāršot sistēmu un virzīties uz plašāku skatījumu vidējā termiņā un vienlaikus panākt stingrāku un saskaņotāku izpildi. Tās paredz arī uzlabot NFI struktūru un sniegumu. Ievirzēs minētas arī piezīmes pēc 2021. gada oktobrī sāktās sabiedriskās apspriešanas, kurā citas ES iestādes un visas galvenās ieinteresētās personas tika aicinātas iesaistīties attiecīgā temata apspriešanā[9].

Priekšlikuma mērķi

Šajā priekšlikumā ierosināti daži direktīvas grozījumi. Grozījumu mērķis ir saskaņā ar Komisijas 2022. gada 9. novembra ES ekonomikas pārvaldības sistēmas reformas ievirzēm stiprināt valstu atbildību un budžeta plānošanas vidēja termiņa ievirzi. Konkrētāk, to mērķis ir šādi.

- Vienkāršot spēkā esošos tiesību aktus – noteikumi par to, ka reizi mēnesī jāsniedz uz naudas līdzekļiem balstīti ikmēneša fiskālie dati (3. panta 2. punkts)[10], nepalīdz stiprināt valstu budžeta struktūras, kā uzsvērts piemērotības pārskatā. 8. pants par Apvienoto Karalisti vairs nav vajadzīgs. 4. panta 4. punkta un 4. panta 5. punkta noteikumi vairs nebūs vajadzīgi, ja šīs prasības būs iekļautas Regulas XXX priekšlikumā (preventīvajā daļā).
- Precizēt noteikumus – lai novērstu pārskatā par piemērotību konstatēto neskaidrību, tiek ierosināts 4. panta 6. punktā īpaši minēt neatkarīgas struktūras kā atbildīgās par prognožu *ex post* izvērtēšanu. Tiek ierosināts arī 14. panta 1. punktā, 14. panta 2. punktā un 14. panta 3. punktā precizēt ziņošanas prasības attiecībā uz vispārējās

[7] Direktīvas 16. pantā noteikts, ka Komisija publicē pārskatu par direktīvu, lai novērtētu, cik piemērotas ir statistikas prasības, skaitlisko fiskālo normu plānojums un efektivitāte un publisko finanšu vispārējais pārredzamības līmenis dalībvalstīs. Pārskats par piemērotību ir daļa no Komisijas 2020. gada 5. februāra paziņojuma COM(2020) 55 final "Ekonomikas pārvaldības pārskats, ziņojums par Regulu (ES) Nr. 1173/2011, 1174/2011, 1175/2011, 1176/2011, 1177/2011, 472/2013 un 473/2013 piemērošanu un par Padomes Direktīvas 2011/85/ES piemērotību".

[8] Komisijas 2022. gada 9. novembra paziņojums COM(2022)583 final "Par ES ekonomikas pārvaldības sistēmas reformas ievirzēm".

[9] Komisijas dienestu darba dokuments SWD(2022) 104 final, 2022. gada 28. marts, "Online public consultation on the review of the EU economic governance framework - Summary of responses - Final Report".

[10] Pantos ir atsauce uz direktīvas sākotnējo numerāciju, ja vien nav norādīts, ka panti ir jauni.

valdības struktūrām un fondiem, kas nav daļa no parastā valsts budžeta, prasības attiecībā uz nodokļu izdevumiem un iespējamām saistībām. Dalībvalstis šīs prasības ir interpretējušas ļoti dažādi, un dažas no šīm interpretācijām gluži neatbilda direktīvas sākotnējam pamatojumam.

- Stiprināt valstu atbildību – tiek ierosināts papildināt un precizēt prasības attiecībā uz NFI. Dažos gadījumos ierosinātie jaunie noteikumi jau tika piemēroti eurozonas dalībvalstīm, kā arī Dānijai, Bulgārijai un Rumānijai kā Līguma par stabilitāti, koordināciju un pārvaldību ekonomiskajā un monetārajā savienībā ("LSKP")[11] līgumslēdzējām pusēm (jauns 8. pants). Citu ierosināto noteikumu mērķis ir pievienot uzdevumus, kas ļautu NFI piedalīties ES fiskālās sistēmas uzraudzībā valsts līmenī, kā ierosināts Regulas XXX priekšlikumā (preventīvajā daļā) un arī Regulas 1467/97 grozījumu priekšlikumā (korektīvā daļa). Tie ietver budžeta prognožu sagatavošanu vai apstiprināšanu, kā arī ilgtspējas analīžu un politikas ietekmes novērtēšanu. Visbeidzot, daži ierosinātie noteikumi nodrošina NFI neatkarību un pārskatatbildību, lai atspoguļotu starptautisko organizāciju noteiktos standartus, kā ieteikts ERP 2019. gada ziņojumā.
- Veicināt vidēja termiņa ievirzi – tiek ierosināts prognozēs sistemātiskāk norādīt daudzgadu budžeta dimensiju (4. pants) un attiecīgi arī gada budžeta un vidēja termiņa plānošanas saikni (10. pants), kas ERP 2019. gada ziņojumā un pārskatā par piemērotību tika atzīta par vāju.
- Uzlabot publisko finanšu kvalitāti – ir ierosināti daži noteikumi, lai veicinātu valstu budžetu pārskatatbildību un palielinātu fiskālo risku pārredzamību attiecībā uz klimata pārmaiņām. 9. panta 2. punkta d) apakšpunktā tagad ietverta prasība novērtēt klimata pārmaiņu radītos riskus un klimata politikas ietekmi uz publiskajām finansēm. Tāpat arī 14. panta 3. punktā noteikts, ka dalībvalstīm, ciktāl tas ir iespējams, jāpublicē dati par iespējamām saistībām, kas saistītas ar katastrofām un klimatu, kā arī par ekonomiskajiem zaudējumiem, kas radušies ar dabas katastrofām un klimatu saistītu satricinājumu rezultātā. Attiecībā uz šiem satricinājumiem jāziņo arī par fiskālajām izmaksām, kas radušās publiskajam sektoram, un instrumentiem, ko izmanto satricinājumu mazināšanai vai segšanai.

Saskanība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā

Priekšlikums ir daļa no plašāka tiesību aktu priekšlikumu kopuma, ņemot vērā Komisijas 2022. gada 9. novembra ES ekonomikas pārvaldības sistēmas reformas ievirzes. Priekšlikumu kopums ietver arī priekšlikumu regulai, ar ko aizstāj Stabilitātes un izaugsmes pakta (SIP) preventīvo daļu, un SIP korektīvās daļas grozījumus, un tā mērķis ir izveidot reformētu sistēmu, kuras pamatā ir vidēja termiņa ievirze un valstu atbildība, lai ticami un būtiski samazinātu augstu parāda līmeni un veicinātu ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi. Tādējādi reformētajā ekonomikas pārvaldības sistēmā ir saglabāti SIP budžeta disciplīnas un izaugsmes veicināšanas pamatmērķi un Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) pamatnoteikumi.

Tajā pašā laikā, tiecoties uz stabilām un ilgtspējīgām publiskajām finansēm, kā arī ilgtspējīgas un iekļaujošas izaugsmes veicināšanu, reformētā sistēma atbilst arī LSKP III sadaļā iekļautā

[11] 2012 gada 2. marta Līgums par stabilitāti, koordināciju un pārvaldību ekonomiskajā un monetārajā savienībā.

budžeta pakta galvenajiem mērķiem[12]. Turklāt citi ierosinātā tiesību akta elementi atbilst budžeta pakta saturam. Regulas priekšlikums, ar ko aizstāj SIP preventīvo daļu, paredzot tādas vidēja termiņa ievirzes, kas atbilst valstī specifiskajai parāda situācijai, daļēji atspoguļo budžeta pakta prasības par konverģenci ar vidēja termiņa pozīcijām un konverģences termiņa ierosināšanu, ņemot vērā attiecīgajai valstij raksturīgos ilgtspējas riskus (LSKP 3. panta 1. punkta b) apakšpunkts). Lai gan budžeta paktā ir uzsvērta strukturālā bilance, tajā ir arī prasība, veicot visaptverošu novērtējumu, pamatoties uz izdevumu analīzi, neierēķinot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus (LSKP 3. panta 1. punkta b) apakšpunkts), un šāda analīze ir saglabāta tās regulas priekšlikumā, ar ko aizstāj SIP preventīvo daļu. Budžeta pakts pieļauj pagaidu novirzes no vidēja termiņa mērķa vai tā sasniegšanai noteiktajiem pielāgojumiem vienīgi ārkārtas apstākļos (LSKP 3. panta 1. punkta c) apakšpunkts), un tā ir paredzēts tās regulas priekšlikumā, ar kuru aizstāj SIP preventīvo daļu. Budžeta pakts nosaka, ka gadījumā, ja konstatētas ievērojamas novirzes no vidēja termiņa mērķa vai tā sasniegšanai noteiktajiem pielāgojumiem, ir jāīsteno pasākumi, lai noteiktā laikposmā novirzes novērstu (LSKP 3. panta 1. punkta e) apakšpunkts). Tāpat arī reformētā sistēma paredz, ka jākoriģē novirzes no Padomes noteiktās neto izdevumu trajektorijas. Turklāt, ja noviržu rezultātā deficīts pārsniedz 3 % no IKP, dalībvalstij varētu piemērot pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru. Dalībvalstij, kuras parāds pārsniedz 60 % no IKP, tiktu piemērota pastiprināta uz parādu balstīta pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra, kurā galvenā uzmanība tiktu pievērsta atkāpēm no neto izdevumu trajektorijas un ar kuru tiktu aizstāts pašreizējais parāda samazināšanas kritērijs (tā sauktais 1/20 noteikumu), kas dažām dalībvalstīm noteica pārāk stingrus fiskālos centienus. Budžeta paktā tā noteikumu ievērošanas uzraudzības funkcija ir piešķirta neatkarīgajām fiskālajām iestādēm, un šo uzraudzības iestāžu lomas un neatkarības noteikumi, kas bija sīki jāizklāsta Komisijas saskaņā ar LSKP 3. panta 2. punktu ierosinātajos kopējos principos[13], tagad ir pilnībā iekļauti direktīvas grozījumu priekšlikumā. Budžeta pakts paredz, ka Komisija un Padome piedalās izpildes procesā (LSKP 5. pants), un tā ir norādīts ierosinātajos SIP korektīvās daļas grozījumos.

Budžeta pakta un reformētās ekonomikas pārvaldības sistēmas kopīgās iezīmes izriet arī no budžeta pakta īstenošanas valstu tiesību sistēmās. Lielākā daļa līgumslēdzēju pušu ir transponējušas LSKP noteikumus valsts tiesību aktos, izveidojot tiešu saikni ar attiecīgajiem ES tiesību aktiem[14]. Tas attiecas uz vidēja termiņa mērķi un konverģences virzību, kā arī uz būtiskas novirzes novērtējumu vai noteikumiem, kuros prasīts ievērot Padomes pieņemtos ieteikumus (kuri izriet no Regulas Nr. 1466/97).

---

12 Lai stiprinātu budžeta disciplīnu visā ekonomikas ciklā, 25 dalībvalstis 2012. gada 2. martā ratificēja LSKP, kam ir starpvaldību raksturs. LSKP 2. panta 1. punktā ir noteikts, ka minēto līgumu "Līgumslēdzējas puses piemēro un interpretē atbilstīgi Līgumiem, kas ir Eiropas Savienības pamatā, jo īpaši atbilstīgi Līguma par Eiropas Savienību 4. panta 3. punktam, un atbilstīgi Eiropas Savienības tiesību aktiem, tostarp procesuālajiem tiesību aktiem visos gadījumos, kad ir jāpieņem sekundārie tiesību akti". LSKP 2. panta 2. punktā daļā ir noteikts: "Šo līgumu piemēro tiktāl, ciktāl tas ir saderīgs ar Līgumiem, kas ir Eiropas Savienības pamatā, un ar Eiropas Savienības tiesību aktiem. Tas neskar Savienības kompetenci rīkoties ekonomiskās savienības jomā." LSKP III sadaļa jeb budžeta pakts ir saistoša dalībvalstīm, kuru valūta ir euro, un ir fakultatīva citām dalībvalstīm (LSKP 1. panta 2. punkts un 14. panta 5. punkts). LSKP 16. pantā ir noteikts: "Vēlākais, piecos gados no šā līguma spēkā stāšanās dienas, pamatojoties uz tā īstenošanā gūtās pieredzes izvērtējumu, saskaņā ar Līgumu par Eiropas Savienību un Līgumu par Eiropas Savienības darbību veic nepieciešamos pasākumus, lai šā līguma saturu iekļautu Eiropas Savienības tiesiskajā regulējumā."

13 Sk. Komisijas 2012. gada 20. jūnija paziņojumu COM(2012) 342 final "Valsts fiskālās korekcijas mehānismu kopējie principi".

14 Komisijas 2017. gada 22. februāra ziņojums C(2017) 1201 final, kas iesniegts saskaņā ar LSKP 8. pantu.

Ņemot vērā šīs kopīgās iezīmes, ierosināto reformēto ekonomikas pārvaldības sistēmu var uzskatīt par tādu, ar kuru LSKP fiskālo noteikumu saturu iekļauj ES tiesiskajā regulējumā saskaņā ar LSKP 16. pantu.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Tā kā priekšlikumā ir iekļautas prasības attiecībā uz klimata pārmaiņu ietekmi uz valstu budžeta politiku un fiskālajiem riskiem, tas nodrošina saskaņotību ar citām Savienības politikas jomām, ar kurām atbalsta darbības, kas vērstas uz klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos tām atbilstoši mērķim nodrošināt taisnīgu pārkārtošanos uz klimatneitralitāti. Dažās dalībvalstīs atveseļošanas un noturības plānu ietvaros tiek īstenotas vairākas reformas, kas sekmēs budžeta struktūras uzlabojumus, piemēram, palielinās dažu fiskālo iestāžu neatkarību, kā paredzēts arī ierosinātajos grozījumos.

2. APSPRIEŠANĀ AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM GŪTIE REZULTĀTI

Gatavojot ekonomikas pārvaldības pārskatu, Komisija veica dažādus informatīvus pasākumus, cita starpā organizējot konferences un iesaistoties mērķtiecīgākā komunikācijā ar ieinteresētajām personām. Īpaši nozīmīga bija Komisijas 2021. gada oktobrī uzsāktā sabiedriskā apspriešana[15], kurā bija aicinātas iesaistīties citas ES iestādes un visas svarīgākās ieinteresētās personas. Dažādos forumos, tostarp īpašās sanāksmēs, darbsemināros un tiešsaistes aptaujā, iedzīvotāji un plašs dalībnieku loks, kurā bija arī valstu valdības, parlamenti, sociālie partneri, akadēmiskās aprindas un citas ES iestādes, pauda savu viedokli par to, kā reformēt ES ekonomikas pārvaldību. Daudzas ieinteresētās personas atbalstīja valstu budžeta struktūru stiprināšanu, tostarp ES sistēmas uzraudzībā vairāk iesaistot NFI. Dažos gadījumos NFI iesaistīšanās tika uzskatīta par veidu, kā palielināt ar budžeta saistību pārkāpšanu saistīto kaitējumu reputācijai.

Dažas ieinteresētās personas arī atbalstīja neatkarīgu fiskālu iestāžu lielāku lomu ne tikai ES līmeņa uzraudzībā, bet arī valstu fiskālo noteikumu uzraudzībā, un minētā loma jāīsteno, nosakot valdībām pienākumu sistemātiski ņemt vērā NFI novērtējumus, kā arī veicot strukturētāku dialogu starp NFI un ES iestādēm. Dažos gadījumos tika ierosināts paplašināt uzdevumus, ietverot tajos ievaddatu sagatavošanu parāda atmaksājamības analīzēm, makroekonomisko prognožu sagatavošanu (tostarp vidēja termiņa plāniem), kas varētu kalpot par izejas punktu valstu valdībām fiskālās politikas plānošanā, un budžeta plānu izstrādi vai validēšanu. Tika ierosināta arī padomdevēja loma fiskālās politikas jautājumos, kā arī nozīmīgāka loma publiskajās debatēs.

3. PRIEKŠLIKUMA JURIDISKIE ASPEKTI

- **Juridiskais pamats**

Ierosinātās grozītās direktīvas juridiskais pamats ir LESD 126. panta 14. punkta trešā daļa. Dalībvalstu budžeta struktūru prasību pastiprināšanas mērķis ir papildināt un stiprināt Savienības politikas sistēmu, lai izvairītos no pārmērīga budžeta deficīta atbilstīgi LESD 126. pantam. Priekšlikums attiecas uz visām dalībvalstīm.

[15] Komisijas dienestu darba dokuments SWD(2022) 104 final, 2022. gada 28. marts, "Online public consultation on the review of the EU economic governance framework: summary of responses".

- **Subsidiaritāte un proporcionalitāte**

Šis priekšlikums atbilst subsidiaritātes un proporcionalitātes principiem, kas izklāstīti 5. pantā Līgumā par Eiropas Savienību. Tā mērķi, proti, vienotu atbilstību budžeta disciplīnai, kā prasīts LESD, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķu dalībvalstu līmenī, savukārt Savienības līmenī to var labāk. Turklāt, tā kā ierosināto grozījumu galvenais mērķis ir novērst dažus direktīvas trūkumus vai precizēt vai atjaunināt tās noteikumus, jo īpaši ņemot vērā priekšlikumu regulai, ar ko aizstāj SIP preventīvo daļu, un grozījumus SIP korektīvajā daļā, to vislabāk var panākt ES līmenī, nevis ar dažādām valstu iniciatīvām.

Ierosinātajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai. Lai samazinātu administratīvo slogu dalībvalstīm, dažos grozījumos ierosināts vienkāršot direktīvas prasības un nodrošināt saskaņotību ar priekšlikumu regulai, ar ko aizstāj SIP preventīvo daļu, un SIP korektīvās daļas grozījumiem. Proporcionalitāti nodrošina arī tie grozījumi, kuru mērķis ir precizēt jēdzienus un definīcijas, kas atvieglo direktīvas īstenošanu. Tāpat arī daudzi ar NFI saistīti noteikumi izriet no spēkā esošajiem noteikumiem, kas attiecas uz dažām, bet ne visām dalībvalstīm, t. i., no LSKP vai Regulas Nr. 473/2013. Rezultātā daudzās dalībvalstīs šie noteikumi jau ir īstenoti. Turklāt ir jāziņo par klimata riskiem un zaudējumiem, ņemot vērā pašreizējos valstu centienus un nepieciešamību pielāgot šo praksi konkrētām valstu vajadzībām un preferencēm. Visbeidzot, ļaujot dalībvalstīm transponēt šos noteikumus savā tiesību sistēmā, ierosinātā grozītā direktīva ir arī piemērots instruments tās mērķa sasniegšanai, jo tā ļauj dalībvalstīm pielāgot prasības savām īpatnībām.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikums neietekmē Savienības budžetu.

2023/0136 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES DIREKTĪVA,

ar ko groza Direktīvu 2011/85/ES par prasībām dalībvalstu budžeta struktūrām

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 126. panta 14. punkta trešo daļu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu,

ņemot vērā Eiropas Centrālās bankas atzinumu,

tā kā:

(1) Lai nodrošinātu, ka dalībvalstis pilda Līgumā par Eiropas Savienības darbību (LESD) noteiktos pienākumus budžeta politikas jomā, jo īpaši attiecībā uz pārmērīga valsts budžeta deficīta novēršanu, Padomes Direktīvā 2011/85/ES[16] ir paredzēti sīki izstrādāti noteikumi par dalībvalstu budžeta struktūru iezīmēm.

(2) Pamatojoties uz pieredzi, kas ekonomiskajā un monetārajā savienībā gūta kopš Direktīvas 2011/85/ES stāšanās spēkā, ir jāgroza minētās direktīvas prasības attiecībā uz normām un procedūrām, kas veido dalībvalstu budžeta struktūras.

(3) Eiropas Revīzijas palāta 2019. gadā publicēja ziņojumu, kurā skatītas Savienības prasības attiecībā uz valstu budžeta struktūrām un ieteikts Komisijai pārskatīt minētās prasības, ņemot vērā starptautiskos standartus un paraugpraksi. Eiropas Revīzijas palāta ierosināja konkrētu rīcību, lai uzlabotu valstu budžeta struktūru darbības jomu un efektivitāti, jo īpaši attiecībā uz vidēja termiņa budžeta struktūrām un neatkarīgām fiskālajām iestādēm[17].

(4) Komisijas 2020. gada 5. februāra paziņojumā[18] norādīts uz ievērojamu, tomēr nevienmērīgu progresu valstu budžeta struktūru izstrādē, ņemot vērā, ka Savienības tiesību aktos ir noteiktas tikai minimālās prasības un ka īstenošana un atbilstība valstu noteikumiem ir bijusi ļoti atšķirīga. Minētajā paziņojumā arī apsvērts, kādā mērā sistēma var atbalstīt ekonomikas, vides un sociālās politikas vajadzības saistībā ar pāreju uz klimatneitrālu, resursu ziņā efektīvu un digitālu Eiropas ekonomiku, papildinot regulatīvās vides un strukturālo reformu galveno lomu.

---

16 Padomes Direktīva 2011/85/ES (2011. gada 8. novembris) par prasībām dalībvalstu budžeta struktūrām (OV L 306, 23.11.2011., 41. lpp.).

17 Eiropas Revīzijas palātas (ERP) 2019. gada ziņojums "Jāpastiprina ES prasības valstu budžeta struktūrām un labāk jāuzrauga to piemērošana".

18 Komisijas 2020. gada 5. februāra paziņojums COM(2020) 55 final "Ekonomikas pārvaldības pārskats, ziņojums par Regulu (ES) Nr. 1173/2011, 1174/2011, 1175/2011, 1176/2011, 1177/2011, 472/2013 un 473/2013 piemērošanu un par Padomes Direktīvas 2011/85/ES piemērotību".

(5) Komisijas 2019. gada 11. decembra paziņojumā par Eiropas zaļo kursu[19] tika aicināts plašāk izmantot zaļās budžeta plānošanas instrumentus, lai publiskās investīcijas, patēriņu un nodokļus novirzītu zaļajām prioritātēm un ne uz kaitīgām subsīdijām. Eiropas Klimata aktā ir noteikts Savienības mēroga klimatneitralitātes mērķis 2050. gadam un ietverta prasība Savienības iestādēm un dalībvalstīm palielināt savu spēju pielāgoties. Komisija apņēmās sadarboties ar dalībvalstīm, lai pārbaudītu un salīdzinātu videi draudzīga budžeta plānošanas praksi. Komisijas 2021. gada 24. februāra paziņojumā par jauno ES klimatadaptācijas stratēģiju[20] tika norādīts uz klimata pārmaiņu makrofiskālo nozīmi un uzsvērta nepieciešamība palielināt Savienības noturību pret klimata pārmaiņu ietekmi. Eiropas pusgads nodrošina papildu satvaru šādu centienu atbalstam, un tehniskā atbalsta instruments piedāvā praktisku palīdzību to īstenošanā.

(6) Komisijas 2022. gada 9. novembra paziņojumā par ES ekonomikas pārvaldības sistēmas reformas ievirzēm[21] ir uzsvērta nepieciešamība stiprināt parāda atmaksājamību un samazināt augsto valsts parāda attiecību pret IKP, vienlaikus veicinot ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi visās dalībvalstīs. Ieviržu galvenie mērķi ir uzlabot valstu atbildību, vienkāršot sistēmu un virzīties uz plašāku skatījumu vidējā termiņā un vienlaikus panākt stingrāku un saskaņotāku izpildi.

(7) Lai uzlabotu atbilstību LESD noteikumiem un jo īpaši izvairītos no pārmērīga valdības budžeta deficīta novēršanas procedūras, kas noteikta LESD 126. pantā, dalībvalstu tiesību aktos papildus Direktīvas 2011/85/ES prasībām būtu jāparedz īpaši noteikumi ar mērķi stiprināt valstu līdzatbildību saskaņā ar Komisijas 2022. gada 9. novembra paziņojumu par ES ekonomikas pārvaldības sistēmas reformas ievirzēm. Pamatojoties uz pierādījumiem par minētās direktīvas īstenošanu, grozījumos būtu jāietver arī noteikumi par pārredzamību un statistiku, prognozēm un vidēja termiņa budžeta plānošanu, lai novērstu īstenošanas laikā konstatētos trūkumus.

(8) Šī direktīva ir daļa no tiesību aktu kopuma, kurā ir arī Parlamenta un Padomes Regula (ES) [XXX][22], ar ko aizstāj Regulu (EK) Nr. 1466/97[23] (Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvā daļa), un Padomes Regula [XXX][24], ar ko groza Padomes Regulu (EK) Nr. 1467/97[25] (Stabilitātes un izaugsmes pakta korektīvā daļa). Kopā tās veido reformētu Savienības ekonomikas pārvaldības sistēmu, ar ko Savienības tiesību aktos iekļauj starpvaldību Līguma par stabilitāti, koordināciju un pārvaldību ekonomiskajā un monetārajā savienībā[26] (LSKP) III sadaļas "Budžeta pakts" saturu saskaņā ar tā 16. pantu. III sadaļa ir saistoša dalībvalstīm, kuru naudas vienība ir euro, un fakultatīva Bulgārijai, Dānijai un Rumānijai. Pamatojoties uz pieredzi, kas gūta, dalībvalstīm īstenojot LSKP, tiesību aktu kopums saglabā budžeta

---

19 Komisijas paziņojums COM(2019) 640 final "Eiropas zaļais kurss".

20 Komisijas paziņojums COM(2021) 82 final "Ceļā uz klimatnoturīgu Eiropu: jaunā ES Klimatadaptācijas stratēģija".

21 Komisijas paziņojums COM(2022)583 final "Par ES ekonomikas pārvaldības sistēmas reformas ievirzēm".

22 Eiropas Parlamenta un Padomes [*ievietot datumu*] Regula (ES) [*ievietot pilnu nosaukumu*] (OV L ..).

23 Padomes Regula (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu (OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.).

24 Padomes [*ievietot datumu*] Regula (ES) [*ievietot pilnu nosaukumu*] (OV L ..).

25 Padomes Regula (EK) Nr. 1467/97 (1997. gada 7. jūlijs) par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu (OV L 209, 2.8.1997., 6. lpp.).

26 2012 gada 2. marta Līgums par stabilitāti, koordināciju un pārvaldību ekonomiskajā un monetārajā savienībā.

pakta vidēja termiņa ievirzi kā instrumentu budžeta disciplīnas un izaugsmes veicināšanas panākšanai. Tiesību aktu kopumā ir iekļauta pastiprināta valstu specifikas dimensija, kuras mērķis ir palielināt valstu atbildību, tostarp piešķirot lielāku lomu neatkarīgām fiskālajām iestādēm, un kuras pamatā ir budžeta pakta kopējie principi, kurus Komisija ierosinājusi[27] saskaņā ar LSKP 3. panta 2. punktu. Budžeta paktā visaptveroša atbilstības izvērtējuma nolūkiem prasītā izdevumu analīze, neierēķinot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus, ir noteikta Regulā [XXX], ar ko aizstāj Regulu (EK) Nr. 1466/97. Tāpat kā budžeta paktā, Regulā [XXX], ar ko aizstāj Regulu (EK) Nr. 1466/97, pagaidu novirzes no vidēja termiņa plāna ir atļautas tikai ārkārtas apstākļos. Līdzīgi, ja ir būtiskas novirzes no vidēja termiņa plāna, būtu jāīsteno pasākumi, lai noteiktā laikposmā koriģētu novirzes. Tiesību aktu kopums stiprina fiskālās uzraudzības un izpildes procedūras, lai izpildītu apņemšanos veicināt stabilas un ilgtspējīgas publiskās finanses un ilgtspējīgu izaugsmi. Tādējādi ekonomikas pārvaldības sistēmas reforma saglabā LSKP noteiktos budžeta disciplīnas un parāda atmaksājamības pamatmērķus.

(9) Pilnīga un uzticama publiskā sektora uzskaites prakse visos vispārējās valdības apakšsektoros ir priekšnosacījums tam, lai sagatavotu labas kvalitātes statistiku, kas ir salīdzināma starp dalībvalstīm. Uz Eiropas Kontu sistēmas (EKS 2010) statistiku balstītu datu pieejamībai un kvalitātei ir būtiska nozīme Savienības fiskālās uzraudzības sistēmas pienācīgas darbības nodrošināšanā. EKS 2010 paļaujas uz informāciju, kas sniegta saskaņā ar uzkrāšanas principu. Tādēļ ir jāuzlabo tas, kā tiek vākti uz uzkrājumiem balstīti dati un informācija, kas vajadzīgi, lai iegūtu uz uzkrājumiem balstītu statistiku, lai vākšana notiktu integrētā, visaptverošā un visos vispārējās valdības apakšsektoros saskaņotā veidā.

(10) Biežu datu pieejamība var atklāt tendences, kas attaisno ciešāku uzraudzību un uzlabo budžeta prognožu kvalitāti. Dalībvalstīm un Komisijai (*Eurostat*) būtu jāpublicē uz naudas līdzekļiem balstīti dati, ceturkšņa deficīta un parāda dati, piemērojot definīcijas, kas noteiktas 2. pantā Protokolā (Nr. 12) par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību (LES) un LESD. Lai uzlabotu valstu atbildību, Budžeta datu publicēšanas biežums, kas pielāgots valstu budžeta definīcijām, būtu jānosaka, pamatojoties uz valsts prasībām par pārredzamību un lietotāju vajadzībām.

(11) Neobjektīvas un nereālistiskas makroekonomiskās un budžeta prognozes gada un daudzgadu budžeta tiesību aktos var ievērojami apgrūtināt fiskālās plānošanas efektivitāti un tādējādi kavēt budžeta disciplīnas ievērošanu. Lai uzlabotu bāzes pieņēmumus un sniegtu objektīvus novērtējumus par dažādu politikas pasākumu fiskālo ietekmi, dalībvalstu makroekonomiskās un budžeta prognozes būtu jāapstiprina vai jāsagatavo neatkarīgai fiskālai iestādei.

(12) Makroekonomikas un budžeta prognozes būtu regulāri, objektīvi un visaptveroši jāizvērtē, un tas būtu jādara neatkarīgai struktūrai, lai uzlabotu novērtējumu kvalitāti. Veicot minētos izvērtējumus, būtu rūpīgi jāpārbauda ekonomiskie pieņēmumi, jāveic salīdzinājums ar citu iestāžu sagatavotajām prognozēm un iepriekšējo prognožu izvērtējums.

(13) Neatkarīgās struktūras, kam uzticēts uzraudzīt publiskās finanses dalībvalstīs, ir būtisks efektīvas budžeta struktūras elements. Eiropas Parlamenta un Padomes

[27] Komisijas 2012. gada 20. jūnija paziņojums COM(2012) 342 final "Valsts fiskālās korekcijas mehānismu kopējie principi".

Regulā (ES) Nr. 473/2013[28] ir noteikts, ka dalībvalstīs, kuru naudas vienība ir euro, ir jābūt neatkarīgām fiskālajām iestādēm, kuru uzdevums ir apstiprināt vai sagatavot makroekonomikas prognozes, un ir noteikti īpaši aizsardzības pasākumi attiecībā uz to neatkarību un tehniskajām spējām. Ņemot vērā neatkarīgo struktūru pozitīvo ieguldījumu publiskajās finansēs, minētās prasības būtu jāattiecina uz visām dalībvalstīm. Lai veicinātu fiskālo disciplīnu un stiprinātu fiskālās politikas uzticamību, šādām struktūrām būtu arī jāsniedz ieguldījums budžeta plānošanā, sagatavojot vai apstiprinot valdības izmantotās prognozes un parāda analīzi, kā arī veicot neatkarīgus fiskālās politikas novērtējumus un uzraugot atbilstību fiskālajai sistēmai.

(14) Lai panāktu lielāku atbildību fiskālās politikas jomā, fiskālajām iestādēm vajadzētu būt augstam darbības neatkarības līmenim, nepieciešamajiem resursiem to uzdevumu veikšanai un plašai un savlaicīgai piekļuvei nepieciešamajai informācijai.

(15) Lai uzlabotu budžeta plānošanu, pienācīga uzmanība būtu jāpievērš klimata pārmaiņu radītajiem makrofiskālajiem riskiem un ar klimatu saistītās politikas ietekmei uz publiskajām finansēm vidējā termiņā un ilgtermiņā. Veidojot valstu stratēģijas, kuru mērķis ir ierobežot un pārvaldīt fiskālos riskus, ko rada klimata pārmaiņas un ar tām saistītās katastrofas, ir būtiski izprast, kādi ir ar klimatu saistīto satricinājumu ietekmes kanāli uz ekonomiku un publiskajām finansēm.

(16) Viena gada budžeta plānošanas perspektīva sniedz ierobežotu pamatu stabilai fiskālajai politikai, jo lielākajai daļai pasākumu ir ietekme, kas ievērojami pārsniedz gada budžeta ciklu. Efektīva daudzgadu fiskālā plānošana stiprina fiskālās politikas uzticamību, vienlaikus ņemot vērā parāda atmaksājamību. Efektīva vidēja termiņa plānošana balstās uz skaidru un konsekventu valsts budžeta vidēja termiņa mērķu definēšanu, kas izklāstīti valsts vidēja termiņa plānos. Lai uzlabotu daudzgadu budžeta perspektīvu, gada budžeta tiesību aktu plānošanai būtu jāatbilst daudzgadu mērķiem, kas noteikti vidēja termiņa budžeta struktūrās.

(17) Lai efektīvi veicinātu budžeta disciplīnu un publisko finanšu stabilitāti, budžeta struktūrām vajadzētu pilnībā aptvert publiskās finanses. Tādēļ īpaša uzmanība būtu pievēršama ārpus parastā budžeta apakšsektoru līmenī esošo vispārējās valdības struktūru un fondu darbībām, kuras rada tūlītēju vai vidēja termiņa ietekmi uz dalībvalstu budžeta pozīcijām. Šo darbību kopējā ietekme uz vispārējās valdības bilancēm un parādiem būtu jāatspoguļo gada budžeta procesos un vidēja termiņa budžeta plānos, ietverot ietekmi, ko rada turpmākās darbības un nenokārtotās un gaidāmās jaunās saistības.

(18) Tāpat ir nepieciešama pārredzamība attiecībā uz nodokļu izdevumu veidu un apmēru un no tā izrietošajiem ieņēmumu zaudējumiem, lai sniegtu dziļāku izpratni par to, cik lielā mērā fiskālā politika un budžeta plānošana ir saskaņota ar valdības prioritātēm.

(19) Zaļās budžeta plānošanas instrumenti var palīdzēt novirzīt publiskos ieņēmumus un izdevumus zaļajām prioritātēm. Šajā ziņā uzticama un regulāra visaptverošas, noderīgas un pieejamas informācijas sniegšana uzlabo budžeta apspriešanu. Tas nozīmē, ka jāsniedz dati par to, kā ieņēmumi atspoguļo nepieciešamību nodrošināt principa "piesārņotājs maksā" atspoguļošanu, un arī par to, kā izdevumi atspoguļo gan labvēlīgas, gan nelabvēlīgas zaļās prioritātes. Dalībvalstīm būtu jāpublicē

[28] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 473/2013 (2013. gada 21. maijs) par kopīgiem noteikumiem budžeta plānu projektu uzraudzībai un novērtēšanai un pārmērīga budžeta deficīta novēršanai eurozonas dalībvalstīs (OV L 140, 27.5.2013., 11. lpp.).

informācija par to, kā to budžeta attiecīgie elementi palīdz izpildīt valsts un starptautiskās saistības klimata un vides jomā, un par izmantoto metodiku. Dalībvalstīm būtu jāpublicē dati un aprakstoša informācija atsevišķi par izdevumiem, nodokļu izdevumiem un ieņēmumu posteņiem. Dalībvalstis tiek aicinātas publicēt informāciju par budžeta politikas distributīvo ietekmi un zaļās budžeta plānošanas izstrādē ņemt vērā nodarbinātības, sociālos un distributīvos aspektus[29].

(20) Būtu jāpievērš pienācīga uzmanība iespējamām saistībām. Konkrētāk, iespējamās saistības ietver potenciālas saistības, kas atkarīgas no nenoteikta nākotnē iespējama notikuma, vai jau pastāvošas saistības bez gaidāma maksājuma vai ar gaidāmu maksājumu, kura summu nav iespējams ticami aplēst. Tās ir, piemēram, valdības garantijas, ienākumus nenesoši aizdevumi, saistības, kas izriet no publisko sabiedrību darbības, iespējamie izdevumi un saistības tiesu lietu dēļ un iespējamās saistības katastrofu dēļ.

(21) Dabas katastrofas un ekstrēmi laikapstākļu notikumi ir skāruši lielāko daļu dalībvalstu, un paredzams, ka klimata pārmaiņas pastiprinās šādu notikumu biežumu un intensitāti. Valdības iegulda pasākumos, kas saistīti ar pielāgošanos klimata pārmaiņām, un veic pasākumus, lai segtu katastrofu izmaksas, kas saistītas ar ārkārtas palīdzību, atveseļošanu un rekonstrukciju, un dažos gadījumos darbotos kā pēdējās instances apdrošinātājs. Ņemot vērā pašreizējās un turpmākās problēmas publisko finanšu ilgtspējas jomā, īpaša uzmanība būtu jāpievērš valdības saistībām un publisko finanšu riskiem, ko rada dabas katastrofas un ar klimatu saistīti notikumi, – jāvāc un jāpublicē informācija par pagātnes notikumu radītajiem ekonomiskajiem zaudējumiem un fiskālajām izmaksām, kā arī informācija par budžeta pasākumiem un finanšu instrumentiem minētajā jomā.

(22) Komisijai būtu jāturpina pastāvīgi uzraudzīt Direktīvas 2011/85/ES īstenošanu. Būtu jāapzina un jāizplata minētās direktīvas noteikumu īstenošanas paraugprakse.

(23) Tāpēc Direktīva 2011/85/ES būtu attiecīgi jāgroza,

IR PIEŅĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

Direktīvu 2011/85/ES groza šādi:

1) direktīvas 2. pantu groza šādi:

(a) pirmās daļas otro teikumu aizstāj ar šādu:

“Piemēro Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 549/2013 A pielikumā sniegto vispārējās valdības apakšsektoru definīciju.*

[29] Komisijas paziņojums (2022. gada 28. septembris) COM(2022)494 final “Labāka dalībvalstu rīcībpolitiku distributīvās ietekmes novērtēšana” un 6. panta 3. punkta d) apakšpunkts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 473/2013 (2013. gada 21. maijs) par kopīgiem noteikumiem budžeta plānu projektu uzraudzībai un novērtēšanai un pārmērīga budžeta deficīta novēršanai eurozonas dalībvalstīs (OV L 140, 27.5.2013., 11. lpp.).

_____

*OV L 174, 26.6.2013., 1. lpp.”;

(b) panta otro daļu groza šādi:

i) otrās daļas a) punktu aizstāj ar šādu:

“a) publiskā sektora uzskaites un statistikas pārskatu sagatavošanas sistēmas;”;

ii) otrās daļas c) punktu aizstāj ar šādu:

“c) valstij specifiskas skaitliskas fiskālās normas, kas sekmē dalībvalsts fiskālās politikas saskaņotību ar dalībvalsts attiecīgajām saistībām atbilstīgi LESD un kas izteiktas kā budžeta snieguma summārais rādītājs, piemēram, valsts budžeta deficīts, aizņemšanās, parāds vai to būtiska sastāvdaļa;”;

iii) otrās daļas e) punktu aizstāj ar šādu:

“e) vidēja termiņa budžeta struktūras kā īpašs valstu budžeta procedūru kopums, kas fiskālās politikas veidošanu neaprobežo tikai ar ikgadējo budžeta grafiku, tostarp politikas prioritāšu un valsts budžeta vidēja termiņa mērķu noteikšana;”;

iv) pievieno šādu h) punktu:

“h) neatkarīgas fiskālās iestādes kā struktūras, kas ir strukturāli neatkarīgas, vai struktūras, kurām piešķirta funkcionāla autonomija attiecībā uz dalībvalstu budžeta lēmējinstitūcijām un kuras izveidotas saskaņā ar 8. pantu.”;

2) direktīvas 3. pantu aizstāj ar šādu:

“1. Attiecībā uz to publiskās uzskaites sistēmām dalībvalstis līdz 2030. gadam izveido integrētas, visaptverošas un valsts līmenī saskaņotas uzkrājumu principa finanšu uzskaites sistēmas, kas aptver visus vispārējās valdības apakšsektorus un satur naudas un uzkrājumu informāciju, kura vajadzīga, lai sagatavotu uz EKS 2010 pamatotus datus. Minētās publiskā sektora finanšu uzskaites sistēmas ir pakļautas iekšējai kontrolei un neatkarīgai revīzijai.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka laicīgi un regulāri ir publiski pieejami fiskālie dati par visiem vispārējās valdības apakšsektoriem, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 549/2013*. Konkrētāk, dalībvalstis publicē ceturkšņa datus par parādu un deficītu

atsevišķi par centrālo valdību, pavalsts valdību, vietējo valdību un sociālās nodrošināšanas fondiem līdz nākamā ceturkšņa beigām vai pēc tam, kad attiecīgos datus ir publicējusi Komisija (*Eurostat*).

3. Komisija (*Eurostat*) reizi trijos mēnešos publicē valdības finanšu statistikas ceturkšņa datus saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 549/2013 B pielikuma 25., 27. un 28. tabulu.

_____

OV L 174, 26.6.2013., 1. lpp.”;

3) direktīvas 4. pantu groza šādi:

(a) panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

“1. Dalībvalstis nodrošina, ka gada un daudzgadu fiskālās plānošanas pamatā ir reālistiskas makroekonomiskās un budžeta prognozes, kurās izmantota visaktuālākā informācija. Budžeta plānošanas pamatā liek visticamāko makrofiskālo scenāriju vai piesardzīgāku scenāriju. Makroekonomiskās un budžeta prognozes vai nu sagatavo, vai nu apstiprina neatkarīgas fiskālās iestādes, kas izveidotas saskaņā ar 8. pantu. Minētās prognozes salīdzina ar visjaunākajām Komisijas prognozēm. Izskaidro būtiskas atšķirības starp dalībvalsts un Komisijas makroekonomiskajām un budžeta prognozēm, cita starpā norādot, kurās jomās mainīgo lielumu pieauguma līmenis ārējos pieņēmumos būtiski atšķiras no Komisijas prognozēs ietvertajām vērtībām.”;

(b) panta 4. punktu svītro;

(c) panta 5. un 6. punktu aizstāj ar šādiem:

“5. Dalībvalstis precizē, kura iestāde ir atbildīga par makroekonomisko un budžeta prognožu sagatavošanu. Vismaz reizi gadā dalībvalstis un Komisija rīko tehnisku dialogu par pieņēmumiem, uz kuriem pamatojoties tiek gatavotas makroekonomiskās un budžeta prognozes.

6. Neatkarīga struktūra veic gada un daudzgadu fiskālajai plānošanai izmantoto valsts iestāžu sagatavoto makroekonomisko un budžeta prognožu regulāru, objektīvu un vispusīgu izvērtējumu, tostarp *ex post* izvērtējumu. Minētā izvērtējuma rezultātus dara zināmus atklātībai un attiecīgi ņem vērā, sagatavojot turpmākās makroekonomiskās un budžeta prognozes. Ja izvērtēšanā tiek konstatēta būtiska novirze, kas ietekmē makroekonomiskās prognozes attiecībā uz vismaz četru secīgu gadu laikposmu, attiecīgā dalībvalsts veic vajadzīgos pasākumus un dara tos zināmus atklātībai.”;

(d) panta 7. punktu svītro;

4) direktīvas 5. pantu aizstāj ar šādu:

“5. pants

Katra dalībvalsts atbilstoši savai specifikai izveido savas skaitliskās fiskālās normas nolūkā efektīvi veicināt to vispārējās valdības kopējo pienākumu izpildi, kuri izriet no LESD daudzgadu fiskālās plānošanas jomā. Šādas normas jo īpaši veicina:

a) atbilstību saskaņā ar LESD noteiktajām budžeta deficīta un parāda atsauces vērtībām un noteikumiem;

b) daudzgadu fiskālās plānošanas perioda pieņemšanu saskaņā ar Regulas [XXX SIP preventīvā daļa] noteikumiem.*

---

* Eiropas Parlamenta un Padomes [*ievietot datumu*] Regula (ES) [*ievietot pilnu nosaukumu*] (OV L [..]).”;

5) direktīvas 6. pantu groza šādi:

a) panta 1. punkta b) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

“b) šādu normu izpildes efektīvu un laikus īstenotu uzraudzību, kas balstās uz uzticamu un neatkarīgu analīzi, ko veic neatkarīgas fiskālās iestādes, kuras izveidotas saskaņā ar 8. pantu.” ;

b) panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

“Ja skaitliskās fiskālās normas ietver atkāpšanās klauzulas, šādās klauzulās ietver ierobežotu skaitu īpašu apstākļu, kuri atbilst no LESD un Regulas [XXX SIP preventīvā daļa] izrietošajiem dalībvalstu pienākumiem budžeta politikas jomā, un stingras procedūras normu pagaidu neievērošanas atļaušanai. Izņēmuma klauzulām ir skaidri termiņi.”;

6) direktīvas 7. pantu aizstāj ar šādu:

“7. pants

Dalībvalstu gada budžeta tiesību akti ir saskanīgi ar spēkā esošajām valstij specifiskajām skaitliskajām fiskālajām normām.”;

7) direktīvas V nodaļas virsrakstu aizstāj ar šādu tekstu: “NEATKARĪGAS FISKĀLĀS IESTĀDES”;

8) direktīvas 8. pantu aizstāj ar šādu:

“8. pants

1. Dalībvalstis nodrošina, ka ar valsts likumiem, noteikumiem vai saistošām administratīvām procedūrām ir izveidotas neatkarīgas fiskālās iestādes, proti, struktūras, kas ir strukturāli neatkarīgas, vai struktūras, kurām piešķirta funkcionāla autonomija attiecībā uz dalībvalstu budžeta lēmējinstitūcijām.

2. Šā panta 1. punktā minētās iestādes sastāv no locekļiem, kurus saskaņā ar pārredzamu procedūru izvirza un ieceļ amatā, pamatojoties uz viņu pieredzi un kompetenci publisko finanšu, makroekonomikas vai budžeta pārvaldības jomā.

3. Šā panta 1. punktā minētā iestāde:

a) nepieņem norādījumus nedz no attiecīgās dalībvalsts budžeta lēmējiestādēm, nedz no citām publiskām vai privātām struktūrām;

b) spēj savlaicīgi publiskot informāciju par saviem novērtējumiem un atzinumiem;

c) ir ar pietiekamiem un stabiliem pašu resursiem, lai efektīvi īstenotu savas pilnvaras, tostarp veiktu jebkādu analīzi savu pilnvaru ietvaros;

d) ir ar pietiekamu un savlaicīgu piekļuvi informācijai, kas vajadzīga, lai pildītu savas pilnvaras;

e) ir pakļauta regulāriem ārējiem novērtējumiem, ko veic neatkarīgi vērtētāji.

4. Dalībvalstis nodrošina, ka 1. punktā minētajām iestādēm ir šādi uzdevumi:

a) sagatavot gada un daudzgadu makroekonomiskās un budžeta prognozes, kas ir valdības vidēja termiņa plānošanas pamatā, vai apstiprināt budžeta lēmējinstitūciju izmantotās minētās prognozes;

b) sagatavot parāda atmaksājamības novērtējumus, kas ir valdības vidēja termiņa plānošanas pamatā, vai apstiprināt budžeta lēmējinstitūciju nodrošinātos minētos novērtējumus;

c) sagatavot novērtējumus par politikas ietekmi uz fiskālo ilgtspēju un ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi vai apstiprināt budžeta lēmējinstitūciju nodrošinātos minētos novērtējumus;

d) uzraudzīt atbilstību valstij specifiskajām skaitliskajām fiskālajām normām saskaņā ar 6. pantu;

e) uzraudzīt atbilstību Savienības fiskālajai sistēmai saskaņā ar Regulu [XXX SIP preventīvā daļa] un Regulu [XXX SIP korektīvā daļa]*;

f) regulāri pārskatīt valsts budžeta struktūru, lai novērtētu tās konsekvenci, saskaņotību un efektivitāti, tostarp mehānismus un noteikumus, kas regulē fiskālās attiecības starp publiskajām iestādēm vispārējās valdības apakšsektoros;

g) piedalīties regulārās uzklausīšanās un diskusijās valsts parlamentā.

5. Dalībvalstis nodrošina, ka attiecīgās dalībvalsts budžeta lēmējinstitūcijas ievēro iestāžu saistībā ar 4. punktā minētajiem uzdevumiem sniegtos novērtējumus vai atzinumus. Ja minētās budžeta lēmējinstitūcijas neievēro minētos novērtējumus vai atzinumus, tās mēneša laikā pēc minēto novērtējumu vai atzinumu izdošanas publiski pamato lēmumu tos neievērot.

* Padomes [*ievietot datumu*] Regula (ES) [*ievietot pilnu nosaukumu*] (OV L ..).";

9) direktīvas 9. pantu groza šādi:

a) panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

"1. Dalībvalstis izveido ticamu, efektīvu vidēja termiņa budžeta struktūru, kas paredz pieņemt vismaz četru gadu fiskālās plānošanas periodu, lai nodrošinātu, ka valsts fiskālā plānošana atbilst daudzgadu fiskālās plānošanas perspektīvai.";

b) panta 2. punktu groza šādi:

i) punkta a) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

"a) vispusīgus un pārskatāmus daudzgadu budžeta mērķus, kā minēts 2. panta e) punktā un kas izteikti kā vispārējās valdības budžeta deficīts, parāds un jebkāds cits summārs fiskālais rādītājs (piemēram, izdevumi), nodrošinot, ka tie atbilst visām spēkā esošām valstij specifiskajām skaitliskajām fiskālajām normām atbilstoši šīs direktīvas IV nodaļai un attiecīgajiem Regulas [XXX SIP preventīvā daļa] noteikumiem.";

ii) punkta c) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

"c) aprakstu par paredzēto vidēja termiņa politiku, tai skaitā investīcijām un reformām, kas ietekmē vispārējās valdības finanses un ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi, ar iedalījumu pa būtiskajiem ieņēmumu un izdevumu posteņiem, parādot, kā tiek panākta korekcija 2. panta e) punktā minēto valsts vidēja termiņa budžeta mērķu virzienā, salīdzinot ar prognozēm nemainīgas politikas apstākļos.";

iii) punkta d) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

"d) izvērtējumu par to, kā paredzētā politika, ņemot vērā tās tiešu vidēja termiņa un ilgtermiņa ietekmi uz vispārējās valdības finansēm, varētu iespaidot publisko finanšu un ilgtspējīgas un iekļaujošas izaugsmes vidēja termiņa un ilgtermiņa stabilitāti. Novērtējumā, ciktāl iespējams, konkretizē klimata pārmaiņu radītos makrofiskālos riskus un to ietekmi uz vidi un distributīvo ietekmi, kā arī ar klimatu saistītās klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās politikas ietekmi uz publiskajām finansēm vidējā termiņā un ilgtermiņā.";

c) panta 3. punktu svītro;

10) direktīvas 10. un 11. pantu aizstāj ar šādiem:

“10. pants

Gada budžeta tiesību akti ir atbilstoši 2. panta e) punktā minētajiem valsts budžeta vidēja termiņa mērķiem. Jebkuru atkāpi pienācīgi izskaidro.”;

11. pants

Šī direktīva neliedz jaunai dalībvalsts valdībai atjaunināt savu vidējā termiņa budžeta plānu tā, lai būtu ņemtas vērā jaunās politikas prioritātes. Minētajā gadījumā jaunā valdība norāda iepriekšējā un jaunā vidēja termiņa budžeta plāna atšķirības.”;

11) direktīvas VI nodaļas virsrakstu aizstāj ar šādu: “VISPĀRĒJĀS VALDĪBAS FINANŠU PĀRREDZAMĪBA”;

12) direktīvas 12. pantu aizstāj ar šādu:

“12. pants

Dalībvalstis nodrošina, ka visi pasākumi, kas veikti saskaņā ar II, III un IV nodaļu, ir konsekventi visos vispārējās valdības apakšsektoros un pilnībā aptver minētos apakšsektorus. Minētajā nolūkā dalībvalstis jo īpaši paredz konsekventus publiskā sektora uzskaites noteikumus un procedūras un uzskaites pamatā esošo datu vākšanas un apstrādes sistēmu integritāti.”;

13) direktīvas 14. pantu aizstāj ar šādu:

“14. pants

1. Gada un daudzgadu budžeta likumdošanas procesā dalībvalstis publicē struktūras un fondus, kas nav daļa no parastā budžeta, bet ir daļa no vispārējās valdības, tostarp no vispārējās valdības apakšsektoriem. Dalībvalstis publicē arī vērtības, kas atbilst šo struktūru un fondu kopējai ietekmei uz vispārējās valdības bilanci un parādu, turklāt ietekme uz bilanci ietver iepriekšējās un gaidāmās turpmākās darbības un ietekme uz parādu ietver nenokārtotās un gaidāmās jaunās saistības.

2. Dalībvalstis, pamatojoties uz pārredzamu metodiku, publicē detalizētu informāciju par nodokļu izdevumu ietekmi uz ieņēmumiem attiecībā uz 2. panta e) punktā minētajiem valsts budžeta mērķiem.

3. Dalībvalstis attiecībā uz visiem vispārējās valdības apakšsektoriem publicē informāciju par iespējamām saistībām, kam ir iespējama liela ietekme uz valsts budžetu, tostarp par valsts garantijām, ienākumus nenesošiem aizdevumiem, saistībām, kas izriet no valsts uzņēmumu darbības, iespējamiem izdevumiem un saistībām tiesu lietu dēļ, norādot šādu iespējamo saistību apjomu. Dalībvalstis, ciktāl iespējams, publicē arī informāciju par iespējamām saistībām, kas saistītas ar katastrofām un klimatu. Dalībvalstis publicē informāciju par iepriekšējiem vienreizējo garantiju pieprasījumiem un izdevumiem, kas reģistrēti standarta

garantijām. Publicētajā informācijā iekļauj informāciju par ekonomiskajiem zaudējumiem, kas radušies katastrofu un ar klimatu saistītu satricinājumu dēļ, tostarp par fiskālajām izmaksām, kas radušās publiskajam sektoram, un instrumentiem, ko izmanto to mazināšanai vai segšanai. Dalībvalstis publicē informāciju par vispārējās valdības īpašumā esošām privāto un valsts uzņēmumu kapitāla daļām, kuru summas ir ekonomiski nozīmīgas.”;

14) pievieno šādu 14.a pantu:

“14.a pants

1. Komisija līdz 20XX. gada 14. decembrim publicē pārskatu par šīs direktīvas efektivitāti.

2. Komisija līdz 2025. gada 31. decembrim ziņo par publiskā sektora finanšu uzskaites pašreizējo stāvokli un turpmāko virzību Savienībā, ņemot vērā progresu, kas panākts kopš 2013. gada novērtējuma par Starptautisko publiskā sektora grāmatvedības standartu piemērotību dalībvalstīm.”;

15) direktīvas 15. pantu aizstāj ar šādu:

“15. pants

1. Dalībvalstis nodrošina to noteikumu spēkā stāšanos, kuri vajadzīgi, lai līdz 202X. gada 31. decembrim izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis tūlīt dara zināmus Komisijai minēto noteikumu tekstus. Padome mudina dalībvalstis gan savām vajadzībām, gan Savienības interesēs izstrādāt savas atbilstības tabulas, kurās pēc iespējas precīzāk atspoguļota atbilstība starp šo direktīvu un tās transponēšanas pasākumiem, un darīt tās zināmas atklātībai.

2. Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce.

3. Komisija sagatavo starpposma progresa ziņojumu par šīs direktīvas galveno noteikumu īstenošanu, pamatojoties uz attiecīgu informāciju, kas saņemta no dalībvalstīm un kas ir jāsniedz Eiropas Parlamentam un Padomei līdz 20XX. gada 14. decembrim.

4. Dalībvalstis paziņo Komisijai galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.”;

16) direktīvas 16. pantu svītro.

Briselē,

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs